

Prædiken af Morten Munch
2. påskedag / 17. april 2017
Tekst: Luk 24,13-35

TROEN - MISTET OG GENFUNDEN

Vi havde håbet...

Vi hører i dag om to af Jesu disciple, der er på vej væk fra Jerusalem til landsbyen Emmaus, hvor de oprindeligt kom fra. Millioner af mennesker har siden spejlet sig i deres vandring.

Hvad er det, vi ser i deres vandring, når vi holder den op som et spejl?

Vi ser nogle mennesker, der har set sit livs eventyr komme til en brat afslutning. Alt hvad de troede på, brasede sammen med Jesu død langfredag. Drømmen om, at de havde fundet det, der kunne forandre verden, var væltet som et korthus. Tæppet var blevet revet væk under dem. De var eksistentielt og trosmæssigt i frit fald.

Vi håbede, at det var ham, der skulle forløse Israel.

Vi håbede. Nu håber vi ikke mere.

Den rute eller deroute har mange håbefulde idealister været på. Det er en historie, der genspiller sig igen og igen. Det er en vandring, de fleste kan genkende sig i på et eller flere områder af livet.

Der var ikke noget mærkeligt i, at de skyndte sig væk fra påskens frygtelige begivenheder i Jerusalem. Sorgen over deres mesters brutale og ydmygende død var som en tung tung rygsæk, der ikke var til at tage af.

Vi møder de to vandrere påskedag, lidt hen på dagen. Inden afrejsen fra Jerusalem havde de hørt om kvindernes forvirrende rapport om den tomme grav. Men det gav ingen mening for dem. Det var for fornuftstridigt.

Vi har at gøre med to mennesker, der har hørt om opstandelsen ligesom os her i dag, der lever efter den første kristne påske. Med bristede drømme er på de vej væk fra troen og håbet.

Den vandring er de ikke ene om. Jeg har selv været der på et tidspunkt, hvor jeg oplevede en troskrise og ikke kunne se Gud.

Det mig blev det afgørende - ikke helt ulig beretningen om de to disciple - at jeg blev ved med at tale med den, jeg ikke troede var der.

Det fascinerende i fortællingen er, at de to vandrere er i samtale med den, der er blevet væk for dem – den de ikke længere tror på. Og det blev en livsforandrende samtale.

Mit råd til den, der oplever sig på vej væk fra troen, er at blive i bønnens dialog med den Gud, der er blevet væk.

Det forunderlige i beretningen om Emmaus-vandrerne er, at Gud er villig til at gå sammen med os på vejen væk fra troen på ham.

Han står ikke bare og kalder på afstand – eller venter på at vi skal vende om og gå den rigtige vej. Han går med os for at holde samtalen i gang – selv om vi går i den forkerte retning.

De to disciple er altså på vej væk fra opstandelsesbudskabet og discipelfællesskabet – i deres tilfælde ikke i trods, men i sorg, i skuffelse, i desillusion, i opgivenesshed, på grund af manglende overbevisning. De kan bare ikke tro det.

Genkendelsens glæde

Det er på denne vej væk fra Kristus, at Kristus slår følge med dem, lytter til dem, samtaler med dem, får længslen til at vækkes i dem – og pludselig kan de ikke få nok: *Bliv hos os.*

De har erfaret en nærhed, som de ikke kan leve foruden; en mening, en kærlighed som brænder i dem og gør dem levende; noget de ikke kan ryste af sig – midt i tvivlen.

Da den fremmede bryder brødet med dem, oplever de samme slags nærhed, som de havde erfaret, da de vandrede med Jesus før påske, lyttede til hans ord og så hans liv. Med andre ord: De genkender ham.

Og noget faldt på plads i dem. Rygterne om Jesu opstandelse var nu ikke længere blot de andres ord, men en selverfaret virkelighed.

Troen kom ikke tilbage ved deres egne anstrengelser, men voksede frem i samtalen med ham, de tvivlede på - og gjorde sig gældende som noget, de ikke kunne ryste af sig: *Bliv hos os*.

Det er et godt ønske. Og de får, hvad de ønsker – for en kort bemærkning. Men så er den Opstandne på farten igen.

Vi kan ikke fastholde de særlige øjeblikke, hvor troen skinner igennem og oplyser tilværelsen. Vi kan ikke blive stående på åbenbaringens punktvisse steder og i nostalgi bygge museer over det, der har været.

Bønnen "bliv hos os" besvares med et "følg mig". Det er ved at følge den Opstandne på hans vej ud i verden, ud i livet, ud til vor næste, at han bliver hos os.

Derfor er der et opbrud i beretningen, lige efter genkendelsen af Jesus. "De brød op med det samme", læser vi, for at genforenes med discipulfællesskabet i Jerusalem og fortælle om den genkendelsens glæde, de havde fået del i, da de genkendte Jesus.

Ovenlys på vandringen

Der er i beretningen en langsommelighed over disciplenes genkendelse af Jesus. Det tager tid, før tiøren falder. Disciplene er med Jesu ord både uforstandige og tungnemme til at tro alt det, som profeterne har talt.

Det har bl.a. sin forklaring i, at Guds veje var anderledes end forventet. Man havde ikke forventet en lidende messias, men en messias der ville indføre sit rige med overlegen styrke. Derfor syntes alt tabt med Jesu død.

Forkerte gudsopfattelser eller forkerte forventninger til livet som menneske og som kristen kan hindre os i at se, at Gud går lige ved siden af os.

Vi kan være langsomme til at *genkende* og *erkende* Guds nærvær, ikke mindst når vi - ligesom de to vandrere - oplever kriser, mister orienteringen og må gå gennem ukendt land.

Lidt og lidt, som vandringen skrider frem, bliver de to disciples *horizontale* vandring også til en *vertikal* vandring.

Dvs. de indser, at de ikke går alene, men at Kristus går sammen med dem. Der falder et ovenlys over deres vej. De får nye orienteringspunkter: Skrifterne og Brødsbrydelsen.

Den gamle kirkelige praksis, der kaldes Åndelig Vejledning, handler om at få et andet menneskes hjælp til at se sit liv i et ovenlys, med samtalen som redskab ligesom i dagens tekst.

Vejlederens rolle i åndelig vejledning er at gå ved siden af den, der søger vejledning og lytte til personens beskrivelse af det landskab, han eller hun rejser igennem. Og en ting mere. At stille spørgsmålet: Hvor er Gud i det landskab, du rejser igennem? Så hverdagslivet relateres til troen på Gud, og Gud genkendes også på steder og i relationer, hvor vi måske ikke forventede det.

Mistet og genfunden Kristustro

Teksten handler om at få en tabt Kristustro tilbage – at få øjenkontakt med den Gud, der har været borte for en.

Det er et tema, der ofte dukker op i Salmernes Bog i Det gamle Testamente, når salmisten spørger Gud, hvorfor han skjuler sig – eller salmistens modstandere skadefro råber: Hvor er din Gud?

Det mest kendte eksempel er ordene fra Sl 22, som Jesus tager i sin mund på korset: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig?

Hvis det, der forlader os, i virkeligheden ikke er Gud, men et forkert billede af Gud, kan tabet føre os ind i en dybere tro, hvor vi genfinder Gud i en ny og mere sand skikkelse.

Det var vel det, der var tilfældet for de to vandrere. De havde et billede af Kristus, der ikke harmonerede med eller gav plads til lidelse og kors.

Deres messiasforventning lagde vægt på almagts hurtige overvindelse af al lidelse. Derfor døde deres messiastro sammen med Jesu død.

Vi kan også have et gudsbillede uden plads til lidelsen, når det er os selv eller vore kære, der rammes. Vi synes, at det modsiger Guds godhed og faderlige omsorg eller hans styrke og almagt (teodiceproblemet).

Når Jesus slår følge med disciplene, forstår de, at Jesus er opstået fra de døde – og ligeså vigtigt: at Gud var med Jesus på korset og dér åbenbarede sit kærligheds dyb. De forstår, at Jesu vej ikke går udenom men gennem lidelsen frem mod opstandelsen.

Også i de to disciples og i vores liv gælder det, at Guds medvandring ikke fritager os for modgang, men at han er til stede som den, der lyser op i modgang – på vejen frem mod opstandelsen.

Når Jesus bryder brødet sammen med dem og med os i dag, er det den samme dobbelthed i troen, der bliver forkyndt: Midt i livets brudthed er Gud til stede med håb.

Vi kan i kriser - som de to vandrere - få et større billede af Gud tilbage i bytte for det, vi måske har tabt, når vi ser vore bristede drømme i øjnene sammen med Gud og lader fastelåste billeder af ham bryde og udvide af det, vi ser i Jesu død og opstandelse.

Vi ser stykkevis på livets dannelsesrejse. Vi ser langt fra det fulde billede. Men vi kan rejse i tillid til, at Den Korsfæstede og Opstandne er med os alle dage, lige ved vor side, indtil verdens ende.

Amen.